

Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Komendanta Głównego Policji

<https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/index.php?sprawa=14185>

Wystąpienie do Komendanta Głównego Policji w sprawie wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy, po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2021-07-20.

Adresat: **Komendant Główny Policji**

Sygnatura: **WZF.7060.16.2021**

Data sprawy: **2021-07-20**

Rodzaj sprawy: **wystąpienie o charakterze generalnym (WG)**

Nazwa zespołu: **Wydział do Spraw Żołnierzy i Funkcjonariuszy**

Wynik sprawy: **nieuwzględnienie wystąpienia Rzecznika**

Opis sprawy: Wystąpienie do Komendanta Głównego Policji w sprawie wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy, po wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają wnioski o pomoc od byłych funkcjonariuszy Policji oraz stowarzyszeń mundurowych w sprawie wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy, po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r. (sygn. akt K 7/15). Problem ten dotyczy głównie policjantów, którzy odeszli ze służby przed dniem 6 listopada 2018 r., mając świadczenie ustalone na starych zasadach.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 30 października 2018 r. wskazał, że ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy jest "zastępczą formą" wykorzystania urlopu w sytuacji zwolnienia ze służby, które powoduje prawną i faktyczną niemożliwość realizacji tego świadczenia w naturze. Jeśli bowiem policjant nie zdołał wykorzystać urlopu przed ustaniem stosunku służby, przewidziany przez ustawodawcę ekwiwalent pieniężny jest jedyną formą rekompensaty corocznego płatnego urlopu. W dniu 14 sierpnia 2020 r. została uchwalona ustawa o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw. Problem wciąż pozostaje jednak nierozwiązany.

Z analizy przepisu przejściowego można wyprowadzić wniosek, że art. 9 ust. 1 specustawy w ogóle nie dotyczy policjantów zwolnionych ze służby przed opublikowaniem wyroku TK w dniu 6 listopada 2018 r., a którym przed tą datą ustalono wysokość ekwiwalentu pieniężnego (na starych zasadach). Inaczej mówiąc mogą oni bez żadnego ograniczenia skorzystać z konstytucyjnego prawa do wznowienia postępowania w trybie art. 190 ust. 4 Konstytucji. Zauważenia przy tym wymaga, że w sprawach dotyczących ustalenia wysokości ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i dodatkowy, na gruncie Konstytucji, mamy do czynienia z "rozstrzygnięciem w innych sprawach".

W ocenie Rzecznika zainteresowany policjant, który odszedł ze służby w okresie między 19 października 2001 r. a 5 listopada 2020 r. i mający ustalone świadczenie na

zakwestionowanych przez TK zasadach, może w każdym czasie na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji wystąpić z wnioskiem o wyrównanie wysokości tego świadczenia. Art. 190 Konstytucji dotyczy bowiem wszystkich wyroków Trybunału Konstytucyjnego bez względu na ich rodzaj czy charakter.

W opinii Rzecznika nie jest prawidłowe rozumowanie, że skoro w jakiejś procedurze istnieje przepis wyraźnie normujący instytucję wznowienia postępowania na wypadek orzeczenia przez TK o niekonstytucyjności prawnej podstawy rozstrzygnięcia, to niejako przez przeciwieństwo wykluczone jest zastosowanie innych, normalnych środków proceduralnych, którymi dysponuje właściwa procedura, np. na wypadek zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności. Wszelkie bowiem nadzwyczajne instrumenty proceduralne, stojące w dyspozycji organów stosujących prawo, powinny być wykorzystane jako instrument restytucji konstytucyjnego stanu rzeczy. Ewentualny, wtórny problem konstytucyjny może ujawnić się wobec policjantów o których mowa w art. 9 ust. 1 specustawy a którym ustalono wysokość świadczenia za zaległy urlop wypoczynkowy (np. za rok 2016, 2017 lub 2018) - w tym zakresie ustawodawca utrzymał bowiem w mocy zakwestionowane przez Trybunał zasady naliczania ekwiwalentu.

Rzecznik zwrócił się do Komendanta z prośbą o odniesienie się do przedstawionego problemu.

Wystąpienie dołączone do tego dokumentu: [2827809.pdf](#)

Data odpowiedzi: **2021-08-10**

Opis odpowiedzi:

Komendant Główny Policji w piśmie z 10 sierpnia 2021 r. zauważył, iż Policja jako organ władzy publicznej działa na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Zasada praworządności wyrażona m.in. w art. 7 Konstytucji obliguje organy do tego, aby każde podejmowane przez nie działanie miało swoje umocowanie w odpowiednich przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Oznacza to, że organy Policji nie są uprawnione do samodzielnego określania, jaki wskaźnik, w stosunku do jakiej grupy policjantów, winien być zastosowany przy ustalaniu wysokości tego ekwiwalentu. Natomiast w obowiązującym stanie prawnym brak jest podstaw prawnych do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy na podstawie art. 115a cyt. ustawy w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2020 r. tj. wg. wskaźnika 1/21 części miesięcznego uposażenia policjanta, policjantom którzy odeszli ze służby przed dniem 6 listopada 2018 r. mając świadczenie ustalone na tzw. starych zasadach. Podkreślenia wymaga również, że rolą Policji nie jest badanie legalności i konstytucyjności tegoż prawa. Mając na względzie, że przepis art. 9 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw, w odniesieniu do policjantów zwolnionych ze służby przed dniem 6 listopada 2018 r. jest przedmiotem pytania prawnego skierowanego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny do Trybunału Konstytucyjnego, podjęcie przez Policję jakichkolwiek działań w tym zakresie musi być poprzedzone wydaniem rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny.